

Sociale ontwikkeling
stimuleren

Wat houdt sociale ontwikkeling in voor kinderen per leeftijdsgroep?

Leerbericht 1

Ons vorige, - en tevens het eerste Thema van de Vier pedagogische basisdoelen uit de Wet Kinderopvang, 'Fysieke en emotionele veiligheid bieden' geeft het kind een gezonde basis voor een ons ze Thema: de Sociale ontwikkeling stimuleren. Want een gezonde sociale ontwikkeling leidt vervolgens weer tot o.a. fijne contacten en relaties kunnen onderhouden, en gemakkelijker aansluiting vinden in groepen en organisaties.

Baby's:

Basale, zintuiglijke stimulatie & de start van het sociale bewustzijn (opzoeken!)

Baby's beleven de wereld heel basaal: via hun zintuigen. Het zien, horen, ruiken, proeven en voelen begint zich te ontwikkelen; alle prikkels & indrukken moeten verwerkt worden.

Peuters:

De peuterfase kenmerkt zich het ontwikkelen van de eigenheid van het individu, 'nee' leren zeggen, en 'zelluf doen'. Dat zie je terug in het spel bij het zgn. 'parallel-spelen': Niet met elkaar, maar naast elkaar hetzelfde spel spelen. Bijv. elk een eigen Lego toren bouwen uit dezelfde blokjes bak.

BSO-ers:

De kinderen op de BSO zijn globaal gezien onder te verdelen in twee groepen met hun eigen aandachtspunten en behoeften: de jonge BSO-ers van 4-8 jr, en de pre-pubers van 8-13 jr. In de sociale ontwikkeling valt te zien dat jongere BSO-ers zich wat meer gaan losmaken van hun opvoeders en meer contact zoeken met , - en een voorbeeld nemen aan leeftijdgenoten. Voor de oudere BSO-ers is de groep, en 'erbij horen' ontzettend belangrijk.

Professionals faciliteren, zijn nabij op afstand, bewaken grenzen en zijn aanspreekpunt maar geven veel ruimte, hebben vertrouwen en durven- binnen vooraf gestelde grenzen- vaker los te laten. Via spel, het actief stimuleren van sociale vaardigheden en de juiste begeleiding kun je de groep stimuleren om samen te werken, niemand buiten te sluiten en begrip te kweken voor de eigenheid van de kinderen in de groep.

Sociale ontwikkeling
stimuleren

De sociale ontwikkeling en de interactie met ouders en pedagogisch professionals

Leerbericht 2

De onderlinge interactie is gericht op:

Baby's:

- Op tijd reageren op huilen (honger, verveling, natte luier, ongemakken, pijn)
- Voldoende aandacht schenken aan verbale en non-verbale communicatie (tegen de baby praten, reageren op diens geluidjes, glimlachen als je iets vertelt, ondersteun je woorden met gebaren, stimuleer interactie door actie/reactie speelgoed; speel samen, geef de baby de ruimte voor zelf ontdekken & contact zoeken met anderen. Het Spelend Bewegen en daarna Ontdekken staat centraal.
- Wees fysiek nabij, speel in op de behoeften door het bieden van aandacht, troost & knuffels, maar leer de baby vervolgens ook om eventjes te wachten, door even uit het blikveld te zijn, niet meteen te reageren of op te pakken.
- Dreumesen gaan Spelend ontdekken en trekken wat meer naar elkaar toe. Geef daar de ruimte voor.

Peuters:

- Aandacht voor sociale basisregels, vaardigheden en samenwerken.
- Observeren wat er gebeurt tussen jou en het kind; kinderen in duo's, groepjes, kind & ouders.
- Respecteren van de eigenheid van het kind, maar stimuleer tegelijkertijd ook het ingaan op de behoefte van de ander, het samen delen, wachten op je beurt en luisteren naar de ander.
- Aandacht voor spel en samenspelen; het spelen wordt steeds functioneler. Spelmateriaal wordt steeds vaker gebruikt waar het voor bedoeld is; de peuter kent steeds meer vormen en kleuren en gebruikt meer taal (woordjes, zinnen). Gebruik dit voor het stimuleren van groepsspelletjes met liedjes, korte kringgesprekken (bijv. Twister, kringspelen, woordjes doorfluisteren in de kring)
- Sociale interactie stimuleren: Laat oudere peuters de jongsten helpen met jas aantrekken, opruimen.

Sociale ontwikkeling
stimuleren

De sociale ontwikkeling en de interactie met ouders en pedagogisch professionals

BSO-ers:

- Groepsgerichte ontdekspelletjes, verstoppertje, speurtochten, en imitatie & rollenspelen voor Jonge BSO-ers, want zij ontdekken, ravotten, en imiteren nog volop.
- Helpen met het uitvoeren van taken, samen activiteitenplannen bedenken, en groepsregels opstellen voor Oudere BSO-ers.
- Faciliteren van een Kinderraad, die zich bezighoudt met leuke activiteiten, plannen en ideeën voor hun opvang.
- Stimuleren van buitenspel met beweging in het bos, of op sportvelden en gymzalen.
- Stimuleren van binnenspel met beweging zoals indoor sportcircuits en speurtochten.
- Samen muziek, theater, groepsgaming en kunstprojecten ondernemen.
- Sociale vaardigheden stimuleren bijv. door de Rots & Water-trainingen.

Sociale ontwikkeling
stimuleren

Kansen & bedreigingen in de sociale ontwikkeling

Leerbericht 3

Baby's:

- De zintuigen ontwikkelen zich voldoende versus De zintuigen ontwikkelen zich onvoldoende.
- Een rustig zenuwstelsel versus Overprikkeling.
- Goed alleen kunnen zijn,- en zich vermaken versus Niet alleen kunnen zijn,- en zich vermaken.
- Het spel & ontdekken komt goed op gang versus Het spel en ontdekken komt niet of nauwelijks op gang (passiviteit)

Peuters:

- Goed op de beurt kunnen wachten versus Niet leren delen wachten op de beurt.
- In staat zijn tot samenspelen versus Niet,- of nauwelijks kunnen samenspelen.
- Rekening houden met de ander versus Geen,- of onvoldoende rekening houden met de ander.
- Het taal begrip en taalgebruik is op adequaat leeftijdsniveau versus Achterstanden op het gebied van taalbegrip & taalgebruik.

BSO-ers:

- De groep is een veilig geheel versus Pestgedrag & buitensluiten.
- 'Anders zijn' wordt ontdekt.
- Iedereen mag zichzelf zijn en kan op z'n eigen manier meekomen versus Een buitenbeentje zijn en zich 'trager' voelen dan de rest.
- Het samenwerken,-en spelen verloopt prettig en harmonieus versus Samenwerking,- en spelen komt moeizaam op gang.

Sociale ontwikkeling
stimuleren

Welke doelen en resultaten wil je behalen in de sociale ontwikkeling?

Leerbericht 4

Baby's:

- Gezonde interactie.
- Leren door actie reactie.
- Baby herkent personen kan zich hechten aan meerdere mensen.
- Dreumesen zoeken elkaar op.
- Veilige relaties met volwassenen.

Peuters:

- Groepsvorming.
- Sociale interactie.
- Samenspel.
- Rekening houden met elkaar.

BSO-ers:

- Sociale cohesie: een goede samenhang van de groep.
- Teamwork & goede samenwerking in de groep.
- Problemen kunnen oplossen als groep.
- Sociale vaardigheden zijn aangeleerd, uitgebreid en zijn eigen gemaakt.
- Vriendschappen en andere -duurzame- relaties worden opgebouwd.